

نماز هم اوقات ممنوعه دارد

دیارین: الحاج محمد شاه (پیمان) سوید

Ketabton.com

۱۳۹۷

www.masjed.se

تتبع ونگارش:
الحاج امين الدين « سعیدی - سعید افغانی »
مدیر مرکز مطالعات ستراتیژیکی افغان و
مسؤل مرکز فرهنگی دحق لاره - جرمنی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نماز هم اوقات ممنوعه دارد

قبل از همه باید گفت که : وقت نفیس ترین و گرانبهاترین نعمتی است که پروردگار با عظمت ما آنرا در اختیار انسان قرار داده است ، وقت نه تنها برای انسان ها بلکه برای یک جامعه سرمایه حقیقی و ذیقیمتی بشمار میرود .

مهمترین چیز در زندگی انسان که از ارزش والایی برخوردار است، همان وقت و زمان است ، که در واقع وقت شیرازه حیات ما انسانها را تشکیل می دهد.

مقام و منزلت وقت به حدی مهم و ذی اهمیتی است که پروردگار با عظمت ما سوره ی را هم در قرآن عظیم الشان به نام العصر «وقت یا زمان» فرو فرستاده است .

طوری که در اولین سوره عصر می خوانیم: « **وَالْعَصْرُ** » یعنی قسم به زمانه ، یکی از معانی زمان همان وقت است .

قسم به طلوع فجر! « **وَالْفَجْرُ** » قسم به صبح « **وَالصُّبْحُ إِذَا تَنَفَّسَ** » (سوره تکویر/18)

قسم به زمانه های مختلف در قرآن عظیم الشان مبین واقعیت ارزش وقت و زمان است ، که نباید اوقات گرانبهای خویش را به لهو و لعب بگذرانیم، به زمانه نباید کلمه بدی استعمال نمایم و بگویم ، چه زمانه بدی است ، زمان بدی ندارد ، بلکه این مردم هستند که انجام اعمال بدی خویش زمان را در نزد اذهان مردم بد معرفی می سازند .

خواننده محترم !

بهترین عبادت ها را باید در بهترین وقت ، اداء نمایم ، ما باید در زندگی خویش سیستم و پروگرام عبادتی خویش را طوری تنظیم نمایم که بتوانیم ، نماز خویش را که یکی از افضیلتترین عبادت در ادیان ابرهیمی بشمار میرود ، در افضیلتترین و بهترین وقت شرعی آن بخوانیم.

خواندن نماز در اول وقت ، نشان دهنده توجه ما به نماز ، مهم شمردن و اهمیت دادن به نماز میباشد.

قرآن عظیم الشان در مورد فرضیت نماز و اهمیت ادای آن در اوقات معین با زیبایی خاصی میفرماید : « **إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوقُوتًا** » (سوره نساء آیه 103) « بی گمان نماز بر مؤمنان فرض و دارای اوقات معلوم و معین است.»

ولی نباید فراموش کرد که بادر نظر داشت اهمیت وقت و ادای نماز پنجگانه در وقت معین ، در یک شبانه روز اوقاتی هم وجود دارد که : شرعیت اسلام خواندن نماز را در آنها مکروه اعلام داشته و پیروان خویش را از خواندن نماز در این اوقات بر حذر داشته است ، این اوقات در شرع اسلامی بقرار ذیل دسته بندی گردیده است :

اول :

بعد از نماز صبح تا اندکی بعد از طلوع آفتاب (حدود ربع ساعت بعد از طلوع آفتاب)،

دوم :

زمان استوای آفتاب ، (زمانی که آفتاب در وسط آسمان است و زوال نشده) تا اینکه آفتاب زوال (مایل شدن آفتاب از میانه آسمان به سمت مغرب) کند.

زمان استوای آفتاب تقریباً در حدود ساعت 12 ظهر می باشد. در این زمان و در این وقت هیچ نوع نماز خواندن جایز نمی باشد، همینکه آفتاب از استوا عبور می کند کراهیت از بین می رود

سوم :

زمان غروب آفتاب تا اینکه غروب نماید.

زمان غروب آفتاب وقتی است که آفتاب زرد می‌گردد، بناً از زمان زرد شدن آفتاب تا زمانی که غروب نکرده زمانی خواندن هیچ نوع نماز جایز نمی باشد تا این که آفتاب کاملاً غروب کند.

ولی ناگفته نماند که خواندن نماز در اوقات متذکره در بیت الله، از قاعدای فوق مستثنی میباشد، و خواندن نماز در این اوقات جایز میباشد. آنچه که مورد ممانعت در شرع قرار گرفته است خواندن نمازهای نفلی در زمان طلوع و زمان غروب آفتاب میباشد.

چهارم:

خواندن نمازهای سنت و حتی سنت های صبح در زمان شروع فرض با جماعت.

احادیث وارده در مورد اوقات مکروه :

احادیثی پیامبر صلی الله علیه وسلم که در مورد نهی خواندن نماز در اوقات متذکره روایت گردیده است عبارت است از :

اول :

در حدیثی که از عقبه بن عامر رضی الله عنه روایت گردیده آمده است : « ثلاث ساعات كان رسول الله صلى الله عليه و سلم ينهانا أن نصلی فیهن أو أن نقبر فیهن موتانا : حين تطلع الشمس بازغة حتى ترتفع، و حين يقوم قائم الظهيرة حتى تميل الشمس، و حين تضيف الشمس للغروب حتى تغرب » (صحیح مسلم 1/568/831).

«سه وقت است که پیامبر صلی الله علیه و سلم ما را در نماز خواندن یا دفن کردن مرده هایمان در آن اوقات نهی کرده است، وقتی که آفتاب نوظلوع می‌کند تا آن که بلند شود، و وقتی که آفتاب در وسط آسمان قرار می‌گیرد تا وقتی که مایل شود، و زمانی که آفتاب در آستانه غروب باشد تا وقتی که غروب کند.»

و پیامبر صلی الله علیه و سلم علت نهی از نماز در این اوقات را در خطاب به عمرو بن عبسه رضی الله عنه بیان کرده و فرموده است:

« صل صلاة الصبح، ثم أقصر عن الصلاة حتى تطلع الشمس حتى ترتفع، فإنها تطلع

حين تطلع بين قرني شيطان، و حينئذ يسجد لها الكفار، ثم صل فإن الصلاة مشهودة محضورة، حتى يستقل الظل بالرمح، ثم أقصر عن الصلاة، فإنه حينئذ تسجر جهنم، فإذا أقبل الفی فصل فإن الصلاة مشهودة محضورة حتى تصلى العصر، ثم أقصر عن الصلاة حتى تغرب الشمس، فإنها تغرب بين قرني شيطان و حينئذ يسجد لها الكفار » (صحیح مسلم 1/570/832).

«نماز صبح را بخوان سپس تا وقتی که آفتاب طلوع می‌کند و بالا می‌آید نماز نخوان، چون آفتاب بین دو شاخ شیطان طلوع می‌کند و کفار برای آن سجده می‌برند؛ سپس نماز (ضحی) بخوان چون ملائکه شاهد و حاضر بر نماز هستند تا اینکه سایه نیزه به

کمترین مقدار خود می‌رسد؛ آنوقت از خواندن نماز خودداری کن؛ چون در این وقت آتش جهنم شعله ور می‌شود. سپس وقتی که سایه مایل شد نماز بخوان چون ملائکه شاهد و حاضر بر نماز هستند. تا آنکه نماز عصر را می‌خوانی، و بعد از آن، از نماز خواندن خودداری کن تا وقتی که آفتاب غروب کند؛ چون آفتاب بین دو شاخ شیطان غروب می‌کند و در این زمان کفار برای آن سجده می‌برند».

در ضمن، نهی از خواندن نماز در اوقات ذکر شده شامل زمان و مکان زیر نمی‌شود:
اول :

(أ) در روز جمعه، زمان استواء (هنگامی که آفتاب در وسط آسمان قرار می‌گیرد):
بدلیل حدیث پیامبر صلی الله علیه و سلم که فرمودند: « **لا یغتسل رجل یوم الجمعة فیتطهر ما استطاع من طهر، و یدهن من دهن، أو یمس من طیب بینه، ثم یخر فلا یفرق بین اثین، ثم یصلی ما کتب له، ثم ینصت إذا تکلم الإمام، إلا غفر له، ما بینه و بین الجمعة الأخری** » (صحیح بخاری 2/370/883)

« هر کسی که روز جمعه غسل کند و تا می‌تواند خودش را پاک کند و سرش را با روغن چرب نماید یا از بوی خوش خانه‌اش، خودش را خوشبو کند، سپس برای نماز جمعه خارج شود و بین دو نفر جدایی نیاندازد (در مسجد از روی شانه‌ها و سر آنها عبور نکند) و آنچه را که برایش مقدر شده نماز بخواند و وقتی که امام شروع به خواندن خطبه کرد، سکوت کند، تمام گناهان (صغیره) او از این جمعه تا جمعه دیگر بخشیده می‌شوند».
در اینجا پیامبر صلی الله علیه و سلم نمازگزار را به خواندن آنچه برایش مقدر شده تشویق نموده و تا وقت خروج امام او را از نماز خواندن منع کرده است، و به همین علت جماعتی از سلف از جمله عمر بن خطاب رضی الله عنه و امام احمد نیز به تبعیت از او گفته‌اند: خروج امام (برای خواندن خطبه) مانع نماز است، و خطبه امام مانع صحبت کردن است، پس، خروج امام را مانع خواندن نماز دانسته اند نه قرار گرفتن آفتاب در وسط آسمان را (استواء).

(ب) در مسجد الحرام، که نماز خواندن در آن در هیچ یک از اوقات مذکور مکروه نیست، چون پیامبر صلی اله علیه وسلم می‌فرماید: « **یا بنی عبدمناف، لا تمنعوا أحدا طاف بهذا البيت و صلی أیة ساعة من لیل أو نهار** » (صحیح ابن ماجه 1036) « ای بنی عبد مناف کسی را که در هیچ لحظه‌ای از شبانه روز از طواف این خانه و نماز در آن منع نکنید».

(ت) نمازی که خواندن آن در این اوقات نهی شده است، نماز نفلی است که سببی نداشته باشد. بنابراین در این اوقات قضای نمازهای فوت شده‌ی فرض و سنت جایز است؛ از آنجاییکه پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمودند: « **من نسی صلاة فلیصل إذا نکرها، لا کفارة لها إلا ذلک** » (متفق علیه) « هر کس نمازی را فراموش کرد، همین که یادش آمد باید آنرا بخواند، و کفاره‌ای جز این ندارد».

(ث) نماز بعد از وضو نیز در هر وقتی که باشد جایز است؛ به دلیل حدیث ابوهریره رضی الله عنه که پیامبر صلی الله علیه و سلم هنگام نماز صبح به بلال فرمود:
« **یا بلال أخبرنی بأرجی عمل عملته فی الإسلام فإنی سمعت دف نعلیک فی الجنة، قال**

: ما عملت عملا أرجى عندي، أني لم أتطهر طهورا في ساعته من ليل أو نهار إلا صليت بذلك الطهور ما كتب لي أن أصلي» (صحيح ابن ماجه 7894)

«ای بلال به من بگو امیدوارکننده‌ترین عملی که در اسلام انجام داده‌ای کدام است، زیرا من صدای کفش هایت را پیشاپیش خودم در بهشت شنیدم، بلال گفت: امیدوارکننده‌ترین کاری که من انجام داده‌ام این بوده است که وضوئی در هیچ لحظه‌ای از شبانه‌روز نگرفتم مگر اینکه بعد از آن هر آنچه برایم مقدر شده بود، نماز خواندم.»

(ج) در این اوقات دو رکعت تحیه المسجد هم جایز است؛ زیرا پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده است: **« إذا دخل أحدكم المسجد فلا يجلس حتى يصلي ركعتين »** (متفق علیه) «هرگاه یکی از شما وارد مسجد شد، تا دو رکعت نماز نخوانده ننشیند.»

دوم :

نهی از خواندن نفل بعد از طلوع فجر، قبل از نماز صبح:

یسار مولای ابن عمر رضی الله عنه گفت: **« رأني ابن عمر و أنا أصلي بعد طلوع الفجر فقال يا يسار، إن رسول الله خرج علينا و نحن نصلي هذه الصلاة، فقال : ليبلغ شاهدكم غائبكم، لاتصلوا بعد الفجر إلا سجدين »** (صحيح ابن ماجه 5353)

«ابن عمر مرا دید که بعد از طلوع فجر نماز می‌خواندم، گفت: ای یسار، پیامبر صلی الله علیه و سلم روزی بر ما وارد شد در حالی که در این وقت نماز نفل می‌خواندیم، فرمود: حاضرین در اینجا، به غایبین برسانند که بعد از طلوع فجر بجز دو رکعت، دیگر نمازی نیست (البته مراد نخواندن نفل است).»

سوم :

نهی از خواندن سنت هنگام اقامه فرض :

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمود: **« إذا أقيمت الصلاة فلا صلاة إلا المكتوبة »** (صحيح مسلم 1/493/710) «هرگاه نماز (فرض) اقامه شد خواندن هیچ نمازی جز همان فرض جایز نیست.» والله اعلم

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**